

smo si Postojnsko jamo, v kateri večina še ni poznala nove proge jamske železnice in sedanje smeri ogleda. V Lipici smo prisostvovali dresurnemu jahanju in videli konje v hlevih, novi hotel pa samo od zunaj. Po kosilu v motelu v Kozini smo se peljali v Ankaran, kjer pa ni bilo več letoviškega življenja. Zato smo šli v Koper, kjer je vsak po svoji želji porabil čas do odhoda nazaj v Loko.

Na prvem in drugem izletu je bilo razen vodnika po 41, na tretjem 40 in na zadnjem 36 udeležencev. Z vožnjo v Transturistovem avtobusu in s šoferjem Šterom, ki nas je vozil na treh izletih, so bili izletniki povsem zadovoljni.

France Planina

OBLETNICE IN JUBILEJI

OBLETNICE SMRTI — 1 leto: Gojmir Anton Kos, akad. slikar; 10 let: Anton Cadež s Hotavelj, urednik in publicist; Jernej Demšar iz Železnikov, zdravnik dermatolog; 25 let: Mate Hafner iz Dorfarjev, entomolog; 35 let: Franc Thaler iz Železnikov, narodni delavec; 40 let: Avgust Guzelj iz Škofje Loke, gozdar; 45 let: Jožef Kržišnik od Lenarta nad Lušo, pesnik in prevajalec; 50 let: Franc Krek iz Selc, mladinski pesnik; Karel Triller iz Škofje Loke, pravnik; 55 let: Ignac Oblak iz Gorenje vasi, podobar in pozlatar; 70 let: Ignac Mrak iz Hotovlje, misijonar med Indijanci; 75 let: Luka Jeran iz Javorij, urednik Zgodnje Danice, Ilirec; 90 let: Anton Pintar iz Železnikov in Simon Vilfan iz Stare Loke, nabožna pisatelj; 130 let: Karel Prenner iz Škofje Loke, zgodovinski pisatelj; 230 let: Ahacij Stržinar s Suhe, nabožni pesnik.

JUBILEJI ROJSTVA — 145 let: pok. Jožef Levičnik iz Železnikov, šolnik in publicist; 130 let: pok. Ivan Franke iz Dobja, slikar; 125 let: pok. Luka Lavtar iz Železnikov, metodik računskega pouka; 120 let: pok. Ivan Tavčar iz Poljan, pisatelj; 115 let: pok. Ivan Šubič iz Poljan, organizator obrtnega šolstva; 110 let: pok. Franc Pokorn iz Škofje Loke, arhivar; 105 let: pok. Matej Vurnik iz Stare Oselice, skladatelj; 100 let: pok. Ivan Kežjar iz Zg. Sorice, ustanovitelj Slov. dramskega društva v Mariboru; 90 let: pok. Gvidon Birolla, slikar; 85 let: Matjež Miklavčič iz Srednje vasi, podobar in ameriški čebelar; pok. Frank Tavčar od Lenarta nad Lušo, pisec veseloiger v Ameriki; 80 let: Jožef Javh iz Breznice, narodni delavec med ameriški Slo-

venci; pok. Anton Leskovec iz Škofje Loke, dramatik; 75 let: Vinko Cof iz Dorfarjev, društveni delavec med ameriški Slovenci; Janez Oblak z Godešča, prevajalec; Jože Rant z Godešča, zdravnik stomatolog; pok. Jakob Solar z Rudna, slavist; 70 let: pok. Ciril Debeljak iz Škofje Loke, režiser; pok. Janez Okorn iz Zg. Luše, pisatelj; France Planina iz Škofje Loke, geograf, soustanovitelj Muzejskega društva in Loškega muzeja; pok. Matija Zumer iz Železnikov, montanist; 65 let: France Jesenovec iz Škofje Loke, slavist; pok. France Košir iz Škofje Loke, slikar; pok. Slavko Prevec iz Starega dvora, zdravnik; 55 let: Peter Kobe iz Škofje Loke, pravnik; 50 let: Sveto Kobal iz Škofje Loke, ekonomist.

PETSTO LET LOŠKE ŽUPNE CERKVE

Letnica 1471¹ na zvezdasto obokanem svodu mestne župne cerkve sv. Jakoba v Škofji Loki kaže, da so cerkev tedaj temeljito predelali, obstajala pa je cerkev že prej. Škofjijski arhivar Franc Pokorn, ki je opisal to cerkev,² najbrž za to letnico ni vedel in je smatral, da je bila dozidana leta 1532, ker je iz kronograma nad glavnimi vrati razvidna rimska številka MCCCCVVVVVIIIIII, to je 1532, ista številka je vklesana tudi v ploščo na južni zunanji steni zvonika. To je čas po velikem potresu leta 1511, ko so obnavljali poškodovano mesto.

Cerkvena ladja dvoranskega tipa je najstarejši del cerkve. Prezbitერიj so verjetno dokončali okoli leta 1520,³ zvonik pa leta 1532 in je torej 61 let mlajši od ladje. Zvoniku so l. 1794 napravili baročno streho, ki ni v skladu s sicer gotško stavbo.⁴ Staro lopo pred glavnim vhodom so leta 1870 podrli in napravili sedanjo.

Tudi notranjost cerkve je v stoletjih doživljala spremembe. Strop ladje in prezbitერიja delijo gotška rebra, povezana s sklepniki, v manjša polja, ki so bila poslikana s freskami, a pozneje pobeljena. Ko so leta 1931 belež odstranili, so nekaj fresk ohranili, druga polja pa je soboslikar Ciril Križnar poslikal na novo, na slavalok pa je Slavko Pengov naslikal Kristusa Kralja.⁵ Orgle je napravil mojster Jenko leta 1933.⁶ Novogotski veliki oltar je bil do Plečnikove obnove iz cementa, na vrhu je imel piramido z omrežjem, v njem pisano steklo, skozi katero je sijala sončna svetloba.⁷ Obnovitvena dela je pričel profesor Jože Plečnik l. 1951, nadaljeval jih je njegov asi-

stent arhitekt Tone Bitenc. Od prejšnjega oltarja so ohranjeni marmornat tabernakelj in kipi svetnikov, ki so zdaj pozlačeni. Ostala sta kamnita stranska oltarja, delo mojstra Mihaela Cussa (ok. 1657 do 1699) ali njegove delavnice⁸ iz leta okoli 1700. V levem je podoba Kristusa na Oljski gori, v desnem sv. Katarine.

Pri obnovi cerkve je križev pot, ki ga je leta 1879 izdelal po Führichu Jožef Plank na Dunaju,⁹ dobil nove okvire. Lestence so vse nadomestili z novimi po načrtih Jožeta Plečnika in njegove šole. Barvasta okna v prezbitერიju je napravil slikar prof. Stane Kregar.¹⁰ Končno je cerkev dobila še nov oltar med prezbitერიjem in ladjo.

Pred sedanjo cerkveno stavbo je na tem kraju stalo svetišče sv. Jakoba, ki je v listinah omenjeno leta 1271,¹¹ ni pa nikjer napisano, kakšno je bilo. Če bi upoštevali še to prednico današnje cerkve, bi lahko govorili že o 700-letnici mestne cerkve.

Opombe:

1 Cevc omenja letnico 1474 (Umetnostni pomen škofjeloškega okoliša, LR I, 1954, str. 68) — 2 Dom in svet 1894, str. 657—659 — 3 Cevc, Novi podatki o stavbni zgodovini in stavbarju prezbitერიja in zvonika loškega sv. Jakoba, LR VIII, 1961, str. 84—90 — 4 Pokorn DiS 1894, str. 658 — 5 Izdanje župniškega urada Škofja Loka ob 500-letnici — 6 kot 5 — 7 Pokorn. DiS 1894, str. 658 — 8 kot 5 — 9 Pokorn, DiS 1894, str. 659 — 10 kot 5 — 11 Pokorn, DiS 1894, str. 657.

France Planina

PRISPEVEK H KRONIKI ŠKOFJE LOKE

od 1. 10. 1970 do 30. 9. 1971

2. oktobra 1970. V prostorih občinske skupščine je bilo posvetovanje sekretarjev za prosveto in kulturo vseh jugoslovanskih republik, na katerem so obravnavali modernizacijo učnovzgojnega procesa. Posveta se je udeležil tudi predsednik zveznega sveta za izobraževanje Vukašin Mičunović. Popoldne so gostje obiskali muzej.

3. oktobra. Krvodajalska akcija, ki sta jo organizirala krajevni odbor Rdečega križa in Zavod SRS za transfuzijo krvi, je v Zireh lepo uspela, saj je kri darovalo 210 od 216 prijavljenih krvodajalcev.

Med njimi je bil tudi 58-letni delavec iz Alpine, ki je kri daroval že šestnajstič.

6. oktobra. Škofjo Loko je obiskal član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stane Dolanc. V spremstvu predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine si je ogledal podjetje Marmor na Hotavljah in Iskro v Železnikih, popoldne pa se je s političnim aktivom občine pogovarjal o aktualnih vprašanjih jugoslovanske notranje in zunanje politike.

9. oktobra. Predsednik občinske skupščine Zdravko Krvina je izročil prometu obnovljeni cestni odsek Stari dvor—Žabnica. Cesto je razmeroma hitro obnovilo Cestno podjetje Kranj. Urejena so tudi avtobusna postajališča in priključki krajevnih cest.

11. oktobra. Okrog 100 od skupno 600 članov se je zbralo na rednem občnem zboru škofjeloškega Muzejskega društva, ki je podal obračun dveletnega dela in nakazal najvažnejše delovne obveznosti za prihodnje. Za predsednika je bil znova izvoljen dr. Pavle Blaznik.

Gorenjski gasilci so se zbrali v Škofji Loki na področnem tekmovanju gasilskih enot Gorenjske. Tekmovanje je pomenilo pregled pripravljenosti in izurjenosti gasilskih ekip.

16. oktobra. V rubriki Turistični vodnik vsakotedenske priloge v Delu Pisani petek je objavljen turistično propagandni članek Tisočletna Škofja Loka, ki bralcu v zgoščenih oblikah predstavi glavne zgodovinsko-turistične znamenitosti mesta in okolice. Ob članku je objavljen tudi pregleden zemljevid. Žal je v članku nekaj nepotrebnih napak.

Škofjo Loko so obiskali arhivarji, ki so se v Kranju udeležili tridnevnega zveznega posvetovanja arhivskih delavcev. Skupina, ki je štela 90 gostov, je ogledala muzej in Škoparjevo hišo, nato pa so odpotovali še v Železnike in Sorico.

Po daljši bolezni je umrl železnikarski rojak Franjo Kosec. Med NOB je bil so-delavec OF in partizanski učitelj, po vojni pa je bil vrsto let upravnik škofjeloške pošte. Zadnja leta je bil šef gospodarsko-računskega sektorja PTT podjetja Kranj.

20. oktobra. V Centru za rehabilitacijo in varstvo slepih so sklicali tiskovno konferenco in na njej navzoče seznaniili z rezultati nabiralne akcije za prenovitev in modernizacijo doma. Doslej so zbrali 137.000 N din. Ker je za izpeljavo celotnega načrta potrebnih 10 milijonov N din, bodo z zbiranjem nadaljevali, potrebna